

Fondsdocumentatie

Ontwikkelfonds Energiecoöperaties

Versie 1.0

A Voorwaarden Ontwikkelfonds Energiecoöperaties voor Subsidiegevers en partners

Inhoudsopgave

1.	Over het Ontwikkelfonds Energiecoöperaties.....	4
1.1.	Welke kosten worden voorgefinancierd?.....	4
1.2.	Revolverend fonds.....	4
1.3.	Waarom is het Ontwikkelfonds nodig?.....	4
1.4.	Fondsreglement en -documentatie.....	4
2.	Samenwerking Subsidiegevers en partners.....	6
2.1.	Rollen en verantwoordelijkheden.....	6
2.2.	Organisatie en samenwerking in de voorbereiding.....	7
2.2.1.	Vorbereiding op openstelling fonds.....	8
2.3.	Vergoeding activiteiten.....	9
3.	Deelname aan het fonds door Subsidiegevers.....	10
3.1.	Procedure deelname additionele Subsidiegever.....	10
3.2.	Voorwaarden voor Subsidiegevers:.....	10
4.	Fondsmiddelen en match-funding.....	11
4.1.	Storting EZK.....	11
4.2.	Vorbereiding- en uitvoeringskosten.....	11
4.3.	Storting sub-tegoeden en match-funding.....	11
5.	Uitvoering.....	13
5.1.	Verstrekken van leningen aan coöperaties.....	13
5.2.	Terugbetalingen leningen en First Loss.....	14
5.3.	Rapportages.....	14
5.1.	Incidenten en wijzigingen.....	15
5.2.	Jaarlijkse terugblik werkgroepen.....	15
5.3.	Jaarlijks overleg Subsidiegevers.....	15
5.4.	Evaluatie en tussentijdse beëindiging deelname.....	16
5.5.	Rechtskeuze en geschillen.....	16
6.	Beëindiging fonds.....	17
6.1.	Verstrekke leningen.....	17
6.2.	Terugbetaling saldo na beëindiging.....	17
6.3.	Tussentijdse beëindiging.....	19
6.3.1.	Bij terugtrekking EZK.....	19
6.3.2.	Bij beëindiging van de Fondsmanager.....	19
6.1.	Reguliere beëindiging fonds op 31 december 2039.....	20

Bijlagen:

1. ICA principes
2. Deelnemende subsidiegevers en koepels
3. Fasering wind- en zonprojecten
4. Processchema's Ontwikkelfonds Energiecoöperaties
5. Overeenkomst Energie Samen – Projectbureau (open house)
6. Financieringsovereenkomst Energie Samen -Energiecoöperatie
7. Begrippen en afkortingen

1. Over het Ontwikkelfonds Energiecoöperaties

Met het Ontwikkelfonds wordt een deel van de aanloopkosten voor coöperatieve lokale duurzame energieprojecten; wind-, (grotere) zon-, warmte- en/of besparingsprojecten voorgefinancierd. Het gaat specifiek om de kosten die je maakt in de (risicovolle) voorfase van je project, wanneer je nog niet weet of het project doorgaat.

1.1. Welke kosten worden voorgefinancierd?

Duurzame energiecoöperaties kunnen bij het Ontwikkelfonds geld lenen voor:

- personele ondersteuning (projectbegeleider), vanuit een aangesloten projectbureau
- out-of-pocket-kosten' voor specialistische onderzoeken of andere noodzakelijke deelstappen om te komen tot een financierbare business case en een onherroepelijke vergunning voor je project.

1.2. Revolverend fonds

Wanneer financial close voor het project is bereikt stort de coöperatie het beschikbaar gestelde geld terug, met een risico-opslag. Zo houdt het Ontwikkelfonds zich uiteindelijk zelf in stand. Mocht het project onverhoopt niet doorgaan, dan hoeft de coöperatie niets terug te betalen.

1.3. Waarom is het Ontwikkelfonds nodig?

Duurzame energieprojecten van coöperaties kunnen vrijwel altijd rekenen op veel lokale steun, van omwonenden en gemeentebesturen. Niet alle energiecoöperaties kunnen echter de risicovolle aanloopkosten van projecten financieren.

Energiecoöperaties verschillen van bedrijfsmatige projectontwikkelaars omdat zij vaak maar één project ontwikkelen. Zeker startende coöperaties. De meeste coöperaties werken met vrijwilligers, en zonder startkapitaal. Projectontwikkelaars hebben een portfolio van projecten waarover zij het risico van het niet doorgaan van projecten, kunnen spreiden.

Met het beschikbaar stellen van gelden voor projectondersteuning en risicokapitaal wordt dit probleem opgelost. Kennis, kunde en geld kunnen nu beschikbaar komen voor initiatieven die kansrijk zijn.

Uitgangspunt van het Ontwikkelfonds is de verdere professionalisering van de coöperatieve sector en hun projecten.

1.4. Fondsreglement en -documentatie

De fondsdocumentatie bevat een toelichting en uitwerking van alle afspraken in het Fondsreglement en bestaat uit vier delen, opgedeeld voor de verschillende typen belanghebbenden in het fonds:

- A. Voorwaarden en afspraken subsidiegevers en partners
- B. Voorwaarden aanbieders
- C. Voorwaarden aanvragers en projecten
- D. Begrippenlijst

Het volledige fondsreglement bestaat uit:

1. Samenwerkingsovereenkomst Inzake Ontwikkelfonds Energiecoöperaties inclusief de bijlagen:
  - A. Overzicht taakomschrijvingen
  - B. Werkwijze t.b.v. Financiering projectkosten

- C. Uitvoeringsbepalingen
- D. Toelichting op financiering van Ontwikkelfonds aan Lokale Energiecoöperaties
- E. Toelichting en voorbeeld match-funding en boekingen
- 2. Subsidieverzoek Ontwikkelfonds Energiecoöperaties aan EZK
- 3. Besluit deelname ministerie Economische Zaken & Klimaat
  - A. Subsidiebeschikking
  - B. Leningsovereenkomst Ontwikkelfonds
  - C. Wijzigingen op de beschikking
- 4. Fondsdocumentatie met actuele voorwaarden, procedures en aanvullende afspraken n.a.v. evaluaties en wijzigingen
  - A. Voorwaarden subsidiegevers
  - B. Voorwaarden projectbureaus
  - C. Voorwaarden aanvragers en projecten
- 5. Subsidieverzoek Ontwikkelfonds Energiecoöperaties aan diverse subsidiegevers
- 6. Besluiten deelname overige subsidiegevers
  - A. Subsidiebeschikkingen
  - B. Leningsovereenkomsten indien van toepassing
  - C. Overige bijlagen en documentatie die onderdeel zijn van een besluit

2. Samenwerking Subsidiegevers en partners

Hieronder volgt een uitwerking van en waar nodig, aanvulling op alle afspraken in de samenwerkingsovereenkomst, bijlagen en onderlinge afspraken gemaakt tussen Subsidiegevers en koepels en platforms (partners) betrokken bij het fonds.

De Fondsmanager ziet erop toe dat deze afspraken actueel zijn, bekend zijn bij alle (nieuwe) partners en Subsidiegevers en dat deze worden nageleefd.

Fondsreglement bestaat uit de volgende documenten:

7. Samenwerkingsovereenkomst Inzake Ontwikkelfonds Energiecoöperaties (SOK)
  - A. Overzicht taakomschrijvingen (SOK.A)
  - B. Werkwijze t.b.v. Financiering projectkosten (SOK.B)
  - C. Uitvoeringsbepalingen (SOK.D)
  - D. Toelichting op financiering van Ontwikkelfonds aan Lokale Energiecoöperaties (SOK.D)
  - E. Toelichting en voorbeeld match-funding en boekingen (SOK.E)
8. Besluit deelname EZK
  - A. Subsidiebeschikking (SB.EZK)
  - B. Leningsovereenkomst Ontwikkelfonds (LOK.EZK)
  - C. Wijzigingen op de beschikking (indien van toepassing) (WB.EZK)
9. Fondsdocumentatie met voorwaarden en aanvullende afspraken
  - A. Voorwaarden Subsidiegevers en partners (FDA)
  - B. Voorwaarden projectbureaus (FDB)
  - C. Voorwaarden aanvragers en projecten (FDC)
  - D. Begrippenlijst (FDD)
10. Besluit deelname overige Subsidiegevers
  - A. Subsidiebeschikkingen (SB.xx)
  - B. Leningsovereenkomsten (indien van toepassing) (LOK.xx)
  - C. Wijzigingen op de beschikking (indien van toepassing) (WB.xx)

2.1. Rollen en verantwoordelijkheden

Een doelstelling van het Ontwikkelfonds is om de beweging van onderop te ondersteunen. Daarom moet ruimte zijn voor lokale prioriteiten bij het inzetten van lokale middelen voor projecten vanuit de betrokken (samenwerkende) energiecoöperaties. Daarentegen is het noodzakelijk dat het fonds alle projectaanvragen objectief, transparant en gelijkwaardig beoordeelt. Dit spanningsveld vereist een goede afstemming van rollen en verantwoordelijkheden en transparante procedures bij alle betrokken partijen.

Subsidiegevers

- Subsidiegevers zijn overheden, die middelen beschikbaar stellen aan het fonds ten behoeve van projectontwikkeling in een zelf te bepalen gebied, bijvoorbeeld provincies en (samenwerkende) gemeenten.
- Subsidiegevers maken middelen beschikbaar voor het fonds voor projectaanvragen, door een storting te doen in het fonds ten behoeve van een door Subsidiegever te specificeren gebied,
- Houden toezicht op naleving van de subsidieaanvraag door de Fondsbeheerder en Fondsmanager en prestaties, de resultaten van het fonds,
- Kunnen knelpunten signaleren naar Fondsbeheerder en Fondsmanager.

Fondsbeheerder

- Stichting Nationaal Groenfonds is Fondsbeheerder.
- Beheert de rekening courant op naam van EZK en de sub-tegoeden per gebied van het OEC.

- Accordeert, verstrekt en documenteert de ontwikkelingen aan Fondsmanager voor de projectleningen en heeft zelf geen directe relatie met de Energiecoöperaties
- Houdt toezicht op de uitvoering door Fondsmanager, door procescontroles uit te voeren en de levering van afgesproken activiteiten te monitoren.

Fondsmanager

- Coöperatie Energie Samen is Fondsmanager
- Bedrijfsbureau ES zorgt namens Fondsmanager voor de uitvoering van het fonds, zoals beschreven in de Fondsdocumentatie.
- Beoordeelt aanvragen voor projectleningen en draagt deze gebundeld voor bij de Fondsbeheerder.
- Coördineert de samenwerking van alle partijen in het fonds.
- Ondersteunt coöperaties waar nodig bij het organiseren van een gebiedsverband en de coördinatie van deze activiteiten.
- Bewaakt de jaarlijkse kwaliteitscyclus (plan-do-check-act).

Koepels en platforms (partners)

- Is een samenwerkingsverband van de lokale energiecoöperaties in een deelnemend gebied
- Organiseren de lokale samenwerking van coöperaties met betrekking tot het ontwikkelfonds.
- Bepalen lokaal beleid hoe het fonds optimaal in te zetten in het gebied, door het prioriteren van projecten, en het stimuleren van hogere eigen bijdragen van coöperaties in een project. Dit beleid wordt uitgevoerd in de vorm van lokale evaluaties van projecten (zie provinciaal/regionaal coördinator).
- Bewaken de belangen van de energiecoöperaties in het gebied in het beleid en in de structurele evaluatie van de werking van het fonds,
- Zetten zich in zodat alle initiatieven in het gebied die in aanmerking komen voor het fonds, onder gelijke voorwaarden mee kunnen doen, door een objectief lokaal beleid en transparante, open procedures, waaronder de mogelijkheid tot klachten en bezwaar, ten minste met betrekking tot de evaluatie en prioritering van projecten.
- Wijzen een provinciaal coördinator aan per gebied
- Werken actief mee aan verbetering van het programma via jaarlijkse evaluaties en signaleren van incidenten en verbetervoorstellen.

Provinciaal/regionaal coördinator

- Is adviseur voor (startende) energiecoöperaties met een overkoepelende blik
- Coördineert samenwerking en organisatie van de koepel of platform m.b.t. het ontwikkelfonds
- Is aanspreekpunt namens koepel/platform voor andere partijen in het fonds
- Is verantwoordelijk voor de toepassing en uitvoering van lokaal beleid, zoals evaluaties van projectaanvragen en de begeleiding van startende initiatieven, in samenwerking met de lokale projectbureaus
- Werkt samen met aangesloten projectbureaus om coöperaties de juiste ondersteuning te bieden bij projecten.

2.2. Organisatie en samenwerking in de voorbereiding

Om de samenwerking tussen alle partners te organiseren zijn vier werkgroepen opgericht. Deze komen regelmatig en tenminste jaarlijks bij elkaar. Hiervoor worden de bovengenoemde partners uitgenodigd om deel te nemen aan de relevante werkgroepen. Fondsmanager coördineert de werkgroepen, actiepunten de voortgang t.b.v.

Het eerste jaar komen de werkgroepen vaker bij elkaar om mogelijke kinderziektes snel te signaleren en op te lossen. Zie ook 1.2.1).

Werkgroep	Deelnemers	Takenpakket
Strategie & Beleid	<ul style="list-style-type: none"> • Fondsmanager • Gebiedsverband (bestuur) 	<p>Evaluëren en signaleren verbeterpunten in de fondsdocumentatie, met name in voorwaarden en criteria.</p> <p>Uitwisselen m.b.t. lokaal beleid, provinciaal / regionaal coördinator en organisatie samenwerking coöperaties en projectbureaus.</p>
Implementatie	<ul style="list-style-type: none"> • Fondsmanager • Provinciaal coördinatoren 	<p>Ontwikkelen en verbeteren van beschikbare instrumenten op basis van fondsdocumentatie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aanvraagformulieren - Instructies - Formats en sjablonen (waaronder plan van aanpak) <p>Evaluëren en signaleren verbeterpunten in de fondsdocumentatie, met name in procedures en instrumenten.</p>
Financiën en rapportage	<ul style="list-style-type: none"> • Fondsmanager • Fondsbeheerder • Subsidiegevers 	<p>Promotie afstemmen met Subsidiegevers, koepels en platforms en projectbureaus (i.o.)</p> <p>Voorlichting over het fonds en de werking</p> <p>Adviseren instrumenten m.b.t. toegankelijkheid (helder, leesbaar, duidelijk).</p>
Communicatie	<ul style="list-style-type: none"> • Fondsmanager • Fondsbeheerder • Subsidiegevers • Koepels en platforms • Provinciaal coördinatoren 	<p>Evaluëren en afstemmen van de financiële administratie en rapportagebehoefte t.b.v. evaluatie en rapportageverplichtingen.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rapportage prestaties subsidieaanvragen - Kennisgeving staatssteun Brussel • Rapportage effect prestaties

2.2.1. Voorbereiding op openstelling fonds

Om van start te kunnen met het ontwikkelfonds moeten een aantal instrumenten worden opgeleverd door de werkgroepen.

Per proces worden in de werkgroepen de instrumenten uitgewerkt op basis van de fondsdocumentatie. Deze instrumenten zijn o.a. beleid, modelovereenkomsten, formulieren, (reken- of document-)sjablonen, instructies en procedures.

N.a.v. de eerste aanvragen bij openstelling van het fonds is het mogelijk dat situaties zich voordoen waar, in de documentatie, niet in is voorzien of waar een ongewenst effect zich opdoet. Daarom is de verwachting dat er tijdens het eerste jaar meer afstemming nodig zal zijn tussen alle partijen. Zo kunnen snel omissies en gebreken in de Fondsdokumentatie of de uitwerking worden aangevuld of aangepast, met een waar nodig een wijzigingsvoorstel richting subsidiegevers. Zie ook 3.1. Incidenten en wijzigingen.

	Resultaten voor 1 maart
Strategie en beleid	Op basis van de eerste (voor-)aanmeldingen, signaleren kritische knel- en verbeterpunten in de fondsdokumentatie, met name in voorwaarden en criteria (waaronder de maximale bedragen per fase) en met name de <ul style="list-style-type: none"> • modelovereenkomst voor Projectbureaus (open house) • financieringsovereenkomst met energiecoöperaties Zodat de grootste knelpunten zijn opgelost en alle aanvragen starten op basis van dezelfde voorwaarden.
Implementatie	Ontwikkelen van instrumenten op basis van fondsdokumentatie <ul style="list-style-type: none"> - Aanvraagformulieren - Instructies - Formats en sjablonen (waaronder plan van aanpak) Op basis van eerste aanvragen signaleren kritische knel- en verbeterpunten in de fondsdokumentatie, met name in procedure en instrumenten.
Communicatie	Promotie en voorlichting afstemmen met subsidiegevers, gebiedsverbanden en projectbureaus (i.o.)
Financiën en rapportage	Afstemming en stroomlijnen van de financiële administratie en rapportagebehoefte t.b.v. evaluatie en diverse rapportageverplichtingen. <ul style="list-style-type: none"> - Rapportage prestaties subsidieaanvragen - Melding staatssteun Brussel - Rapportage effect prestaties (CO2)

2.3. Vergoeding activiteiten

Binnen de werkgroepen worden afspraken gemaakt over de vergoeding van de uren van deelnemers aan de werkgroepen door koepels en platforms, provinciaal coördinatoren en projectbureaus.

Vergoeding voor de activiteiten van de provinciaal/regionaal coördinator die betrekking hebben op het ondersteunen van initiatieven, coöperaties en projecten worden gedekt uit de betreffende projectleningen.

Inzet van de Subsidiegevers wordt niet vergoed uit de voorbereiding- of uitvoeringskosten van het ontwikkelfonds.

De afspraken over de vergoeding worden meegenomen in de structurele evaluaties en jaarlijkse overleggen (zie ook par 3.1. en 2.4. Voorbereiding- en uitvoeringskosten.)

3. Deelname aan het fonds door Subsidiegevers

3.1. Procedure deelname additionele Subsidiegever

Overheden kunnen zich bij de Fondsmanager Energie Samen melden om deel te nemen aan het Ontwikkelfonds Energiecoöperaties.

1. Potentiële Subsidiegever meldt interesse deelname bij Fondsmanager
2. Fondsmanager informeert EZK over geïnteresseerde Subsidiegever
3. Fondsmanager stemt inhoud subsidieverzoek af met Subsidiegever,
  - a. Fondsreglement en formele stukken,
  - b. Het grondgebied van de projecten die in aanmerking komen;
  - c. De procedure om subsidieverzoek in te dienen bij Subsidiegever
  - d. Omvang van de inleg (max. € 2.000.000)
4. Als het aangewezen grondgebied overlapt met die van een andere Subsidiegever, zal de Fondsmanager dit melden bij beide Subsidiegevers, om afspraken te maken over de inzet van middelen, zo mogelijk bundeling, en terugbetaling bij beëindiging deelname (zie ook H4 Beëindiging fonds).
5. Fondsbeheerder en Fondsmanager doen subsidieverzoek bij Subsidiegever voor fondsmiddelen
6. Subsidiegever stemt de beschikking zo nodig af met de andere Subsidiegevers om conflicten te voorkomen. Beschikkingen en eventuele leningsovereenkomsten worden opgenomen in het Fondsreglement.
7. Subsidiegever beschikt subsidie en gaat daarmee akkoord met het Fondsreglement inclusief fondsdocumentatie.
8. Subsidiegever stemt met andere Subsidiegevers af of een eigen of additionele kennisgeving van geoorloofde staatssteun naar Brussel noodzakelijk is en blijft zelf verantwoordelijk voor de bewaking van de kennisgeving.
(NB: kennisgeving kan ook voor het hele fonds worden gedaan. De staatssteunanalyse van Lysias advies is beschikbaar voor ter ondersteuning.)
9. Fondsbeheerder maakt (indien nodig) een nieuw sub-tegoed voor subsidiegever.
10. Fondsbeheerder stuurt instructie voor storting fondsmiddelen¹.
11. Subsidiegever stort de initiële fondsmiddelen in het fonds bij Fondsbeheerder
12. Fondsbeheerder boekt de middelen Subsidiegevers op juiste sub-tegoed per Gebied.
13. Fondsbeheerder boekt indien van toepassing matching EZK op sub-tegoed.
14. Fondsmanager neemt, in overleg met Subsidiegever, contact op met samenwerkende coöperaties in het gebied over een koepel of platform.

3.2. Voorwaarden voor Subsidiegevers:

- De Subsidiegever is een Nederlandse overheidsinstelling of een samenwerkingsverband van Nederlandse overheidsinstellingen.

---

¹ Zie ook LOK.EZK artikel 4.1

4. Fondsmiddelen en match-funding

De fondsmiddelen worden beschikbaar gesteld via de rekening courant van het Ontwikkelfonds op naam van het ministerie van EZK².

Fondsbeheerder maakt een sub-tegoed voor elke Subsidiegever met een specifiek grondgebied, waarin de beschikbare middelen voor projecten in dat gebied worden geboekt en geadministreerd.

4.1. Storting EZK

Ministerie van EZK heeft € 10.000.000 beschikbaar gesteld voor het Ontwikkelfonds. Deze middelen van het ministerie zijn bedoeld voor:

- de uitvoeringskosten in de eerste vijf jaar door Fondsbeheerder en Fondsmanager
- match-funding voor andere Subsidiegevers

4.2. Voorbereiding- en uitvoeringskosten

Voor de voorbereidings- en uitvoeringskosten (apparaatskosten) bestaat een apart sub-tegoed. Hierin is een bedrag gereserveerd om de kosten de komende vijf jaar te dekken uit de middelen van EZK. Deze worden jaarlijks gefactureerd door de Fondsmanager en Fondsbeheerder

De eenmalige middelen voor voorbereidingskosten door de Fondsbeheerder en Fondsmanager bedragen € 150.000 exclusief btw.

Uitvoeringskosten bedragen 2.0% van de ingebrachte middelen per jaar en minimaal € 299.000 per jaar exclusief btw. Deze worden per jaar gefactureerd door de Fondsmanager en de Fondsbeheerder.

Bij de jaarlijkse evaluatie zijn de uitvoeringskosten en dekking daarvan na 1 oktober 2025 een vast agendapunt bij het jaarlijks overleg met Subsidiegevers en de evaluaties (zie ook 3.3. en 3.4.). De huidige intentie van Subsidiegevers is om de kosten na vijf jaar te dekken uit het aandeel van de terugbetaalde risico-opslagen.

Zie ook Bijlage SOK.E. Voorbeeldboekingen Boekingen 1.2, 1.6 en 2.1³.

4.3. Storting sub-tegoeden en match-funding

Een Subsidiegever met een bepaald gebied mag maximaal 2.000.000 storten in het bijbehorende sub-tegoed.

Deze inleg kan tot 1 oktober 2022 in aanmerking komen voor match-funding (aanvulling) vanuit de middelen van EZK. Deze match-funding dekt de eerste verliezen door gefaalde projecten (first loss - zie ook 4 Beëindiging fonds.)

De match-funding bedraagt maximaal 1.000.000 en is beschikbaar voor:

- Initiële storting eerste provincies (Drenthe, Limburg, Utrecht en Zuid-Holland): 100% van de eigen inleg
- Additionele Subsidiegevers (besluit uiterlijk 1 oktober 2022): 50% van de eigen inleg
- Additionele stortingen (op uiterlijk 1 oktober 2022): 50% van de eigen inleg

Als er na 1 oktober 2022 nog een saldo op de Rekening Courant beschikbaar is, wordt dit op het jaarlijks overleg met Subsidiegevers besproken, samen met de dekking van de uitvoeringskosten (zie ook 3.3.).

---

² SOK art. 4

³ SOK.E p. 25-26

Hieronder zijn een additionele voorbeeldboekingen opgenomen in aanvulling op bijlage SOK.E – 1 Opstarten fonds.

Fondsbeheerder mag zelfstandig boekingen verrichten in overeenstemming met het Fondsreglement. Een debetstand op de Rekening Courant of de sub-tegoeden is niet toegestaan⁴.

Eventuele negatieve creditrente wordt doorgerekend ten laste van de Rekening Courant⁵.

1	Opstarten fonds Eerste boekingen in de voorbereidingsfase in de aanloop naar openstelling van het fonds	Rek.Courant		Sub-tegoed Provincie 1			Sub-tegoed Provincie 2			Fondskosten (incl. btw)
		Middelen EZK	Middelen Prov 1	Gereserveerde leningen Prov 1	Uitgezette leningen Prov 1	Middelen Prov 2	Gereserveerde leningen Prov 2	Uitgezette leningen Prov 2		
	Startsaldo	-	-	-	-	-	-	-	-	
1.1	Initiele storting EZK	10.000.000								
1.2	Reservering voor fondskosten uit EZK	-1.694.000							1.694.000	
1.3	Initiele storting Prov 1		1.000.000							
1.4	Match-funding Prov 1	-1.000.000	1.000.000							
1.5	Initiele storting Prov 2					500.000				
1.6	Match-funding Prov 2	-500.000				500.000				
1.7	Facturering voorbereidingskosten door ES / GRF								-181.500	
	Oorspronkelijke omvang Sub-tegoed	6.806.000	2.000.000	-	-	1.000.000	-	-	1.512.500	

Figuur 1 SOK.E p.25

	1A additionele Subsidiegever eerste storting	Rek.Courant		Sub-tegoed additionele Subsidiegever 1		
		Middelen EZK		Beschikbare middelen	Gereserveerde leningen	Uitgezette leningen
	Startsaldo	6.306.000		-	-	-
2.1	Storting additionele Subsidiegever			+1.000.000		
2.2	Match funding uit middelen EZK	-500.000		+500.000		
	Openingssaldo sub-tegoed	+5.806.000		+1.500.000	-	-

Figuur 2 aanvulling op Figuur 1 additionele subsidiegever

	1B additionele storting	Rek.Courant		Sub-tegoed bestaande Subsidiegever 1		
		Middelen EZK		Beschikbare middelen	Gereserveerde leningen	Uitgezette leningen
	Startsaldo	6.806.000		2.000.000-	-	-
2.1	Additionele storting startende provincie			+1.000.000		
2.2	Match funding uit middelen EZK	-500.000		+500.000		
	Openingssaldo sub-tegoed	+6.306.000		+3.500.000	-	-

Figuur 3 aanvulling op Figuur 1 additionele storting

⁴ SOK art. 10

⁵ SOK art. 11

5. Uitvoering

Hieronder volgt een beschrijving van de uitvoering op hoofdlijnen. Voor een gedetailleerde beschrijving van het proces voor aanvragers en projecten, zie C Voorwaarden aanvragers en projecten.

5.1. Verstrekken van leningen aan coöperaties

1. Fondsmanager behandelt aanvragen voor een projectlening (zie C Voorwaarden aanvragers en projecten).
2. Fondsmanager bundelt positief beoordeelde projectleningen, in een ontwikkellening en draagt de aanvragen voor bij Fondsbeheerder.
3. Fondsbeheerder voert een procescontrole uit en besluit over de aangevraagde leningen.
4. Fondsbeheerder boekt de ontwikkellening uit het bijbehorende sub-tegoed en keert de bedragen voor de actuele fase uit aan Fondsmanager voor de goedgekeurde projectleningen (zie Figuur 1).
5. Fondsmanager maakt de goedgekeurde projectleningen beschikbaar voor coöperaties in de vorm van een projectdepot of een directe geldlening door het aangevraagde bedrag uit te keren aan de coöperatie (zie ook C Voorwaarden aanvragers en projecten).
6. Fondsmanager vraagt kwartaalrapportages op bij de coöperaties over de lopende projecten t.b.v. de rapportages aan Subsidiegevers en partners.
7. Fondsmanager informeert coöperaties elk jaar over de stand van de lening.
8. Coöperatie melden faseovergangen en vragen daarmee de lening voor de volgende fase bij Fondsmanager (zie ook C Voorwaarden aanvragers en projecten)
9. Fondsmanager beoordeelt de projecten en zet de aanvraag met beoordeling door naar de Fondsbeheerder. Die beoordelingscriteria voor faseovergangen zijn benoemd in C Voorwaarden aanvragers en projecten)
10. Zie ook stappen 3 t/m 7.
11. Als een project financial close bereikt, meldt Fondsmanager dit bij de Fondsbeheerder om de lening met risico-opslag terug te vorderen van de coöperatie.
12. Fondsbeheerder boekt de hoofdlening op het sub-tegoed van de betreffende Subsidiegever en de risico-opslag in overeenstemming met de afspraken over first loss (zie ook 3.2. Terugbetalingen)
13. Als een project moet worden gestaakt en alle kansen voor een doorstart of overname zijn benut, wordt de lening kwijtgescholden aan de coöperatie. Eventuele restwaarde van het project wordt ingezet om de lening deels terug te betalen.

3	Aanvraag lening wordt gehonoreerd; reservering en uitzetting leningen <small>Dit voorbeeld toont de reservering en uitzetting van leningen per fase in een project. Zie ook toelichting op p. 20 en achter de voorbeeldboekingen.</small>	Rek.Courant	Sub-tegoed Provincie 1			Toelichting
		Middelen EZK	Middelen Prov 1	Gereserveerde leningen Prov 1	Uitgezette leningen Prov 1	
	Startsaldo	6.806.000	2.000.000	-	-	
3.1	Goedkeuring aanvraag Lening A Prov 1 - Fase 1 (haalbaarheid nog niet vastgesteld)		-10.000		10.000	Per project wordt eerst fase 1 gereserveerd. In fase 1 wordt de haalbaarheid aangetoond en een plan van aanpak met begroting gemaakt (zie ook bijlage D). Bij de aanvraag van een lening voor fase 2 moet de haalbaarheid voldoende zijn aangetoond en de begroting zijn vastgesteld. Vanaf de goedkeuring van fase2 wordt daarom het restant van het project gereserveerd (fase 2 t/m 4), zodat gehele financiering tot Financial Close beschikbaar is. Aanvraag leningen voor een vervolgfases worden op basis van de rapportage toegekend en uitgezet
3.2	Goedkeuring aanvraag Lening A Prov 1 - Fase 2		-525.000	450.000	75.000	
3.3	Goedkeuring aanvraag Lening A Prov 1 - Fase 3			-300.000	300.000	
3.4	Goedkeuring aanvraag Lening A Prov 1 - Fase 4			-150.000	150.000	
	Eindsaldo	6.806.000	1.465.000	-	535.000	

Figuur 4 Bijlage SOK.E voorboeking 3 op p. 27

5.2. Terugbetalingen leningen en First Loss

Bij terugbetaling van een lening bestaat uit een hoofdsom en een risico-opslag. De hoofdsom wordt altijd teruggeboekt op het sub-tegoed waar de lening uit betaald is.

De bestemming van de risico-opslag is afhankelijk van eventueel verliezen, in overeenstemming met de afspraken over first loss bij de match-funding.

Als er sprake is van first loss bij een sub-tegoed, het saldo is lager dan de inleg, gaat de risico-opslag in z'n geheel naar het betreffende sub-tegoed.

Zodra er sprake is van winst, het saldo is hoger dan de inleg, wordt de risico-opslag naar rato van de inleg verdeeld over het sub-tegoed en de Rekening Courant.

4	Lening A terugbetaling met risico-opslag Als een project Financial Close bereikt wordt de lening plus risico-opslag terugbetaald. Hieronder zijn twee situaties weergegeven; a. het sub-tegoed heeft nog niet de omvang bij aanvang van het fonds. Er is dus nog sprake van de eerste verliezen (first loss). Zolang deze nog niet zijn terugverdiend, gaat de risico-opslag volledig terug naar het sub-tegoed. b. Als de eerste verliezen middels opslagen zijn terugbetaald en het sub-tegoed weer groter of gelijk is aan de oorspronkelijke omvang bij aanvang, wordt de risico-opslag naar rato verdeeld over de Rek.Courant en het sub-tegoed.	Rek.Courant	Sub-tegoed Provincie 1		
		Middelen EZK	Middelen Prov 1	Gereserveerde leningen Prov 1	Uitgezette leningen Prov 1
4a: First loss; Sub-tegoed provincie is kleiner 2.000.000; opslag volledig naar Sub-tegoed provincie					
	Startsaldo	6.806.000	1.065.000	-	535.000
4a.1	Terugbetaling lening Lening A Prov 1 hoofdsom		535.000		-535.000
4a.2	Terugbetaling lening Lening A Prov 1 opslag (50%)		267.500		
4a.3	Eindsaldo 4a	6.806.000	1.867.500	-	-
4b: Sub-tegoed provincie groter dan 2.000.000; opslag naar rato Rek.Cour. / Sub-tegoed provincie					
	Startsaldo	6.806.000	2.042.500	-	535.000
4b.1	Terugbetaling lening Lening A Prov 1 hoofdsom		535.000		-535.000
4b.1	Terugbetaling lening Lening A Prov 1 opslag (50%) naar rato match-funding (50%)		133.750		
4b.3	Delen opslagen met Provincie 1 o.b.v. match-funding rato	133.750	-		
	Eindsaldo 4b	6.939.750	2.711.250	-	-

Figuur 5 Bijlage SOK.E voorbeeldboekingen 4 a t/m b Lening terugbetaling met risico-opslag.

5.3. Rapportages

Fondsmanager en Fondsbeheerder rapporteren jaarlijkse uiterlijk op 31 maart over het voorgaande jaar⁶. De planning, vorm en inhoud van deze rapportage wordt afgestemd in de werkgroep Financiën en rapportage (zie 1.2. Organisatie en samenwerking in de voorbereiding). Gegevens worden per sub-tegoed/gebied (provincie of regio) gerapporteerd en bevat:

Alle Subsidiegevers en partners krijgen dezelfde rapportage toegezonden, tenzij nadrukkelijk anders is afgesproken. De rapportages kunnen worden verrijkt met gegevens over de prestaties en effectiviteit van het fonds op verzoek van de werkgroep Strategie en Beleid.

De rapportage bevat ten minste, deze elementen:

- Jaarmutatatieoverzicht met saldoverklaring
- De uitstaande leningen met kasstroomprognose
- Een overzicht van oninbare leningen met toelichting over staking van betreffende project⁷.
- Verloop matching
- Verloop first-loss Rijk gekoppeld aan de eigen provincie/regio
- De mate waarin een organisatie vanuit dit fonds staatssteun heeft ontvangen:

⁶ SOK art. 12 en 13

⁷ Zie ook C Voorwaarden aanvragers en projecten 3.1. Staking project.

- Projecten nog actief of als de lening n.a.v. de staking van project wordt kwijtgescholden, telt hele bedrag nog als staatssteun voor de aanvragende coöperatie.
- Als projecten zijn geslaagd en de lening is terugbetaald, wordt de staatssteun bijgesteld naar het eventuele marktvoordeel, de risico-opslag minus vastgestelde markttrente.
- De voortgang in de ontwikkeling van projecten
- De werking van het fonds, waaronder evaluatie punten uit de werkgroepen incl. stand van zaken verbeterpunten
- Ontwikkeling vermogen voor het sub-tegoed van de Provincie tot einde looptijd fonds (2039). Dit om inzicht te krijgen over het revolverendheid van de verstrekte lening/subsidie.

5.1. Incidenten en wijzigingen

Als een incident zich voordoet, waardoor een urgente wijziging nodig blijkt in het Fondsreglement, zullen Fondsmanager en Fondsbeheerder, de Subsidiegevers en partners informeren en in overleg treden.

Alle partijen zullen incidenten zo snel mogelijk te signaleren bij de Fondsmanager, als deze (kritische) schadelijke gevolgen kunnen hebben voor een project of voor de resultaten van het fonds. De Fondsmanager zorgt dat alle betrokken partijen worden geïnformeerd en zo snel mogelijk overleg plaats vindt om de schade te beperken.

5.2. Jaarlijkse terugblik werkgroepen

Fondsmanager organiseert elk jaar een terugblik met de werkgroepen om de werking van het fonds te blijven verbeteren. Verbeterpunten en signalen kunnen leiden tot aanpassingen in de fondsdocumentatie, procedures of instrumenten. Deze terugblik wordt daarom gepland voor het jaarlijkse overleg met de Subsidiegevers.

Tussentijdse verbetervoorstellen en signalen uit de werkgroepen, worden door de Fondsmanager bijgehouden en met de jaarlijkse terugblik besproken in de relevante werkgroep en zo nodig bij het jaarlijks overleg met Subsidiegevers.

5.3. Jaarlijks overleg Subsidiegevers

Fondsmanager organiseert elk jaar het overleg met Subsidiegevers⁸ om de werking van het fonds en jaarrapportages te bespreken. Bij dit jaarlijks overleg zal ook worden gekeken naar de dekking van de uitvoeringskosten in relatie tot de cashflowprognose, om de afspraken over de dekking van deze kosten na de eerst vijf jaar te verlengen of aan te passen. Zie ook 2.4. Voorbereiding- en uitvoeringskosten.

Verbeterpunten die tijdens het jaarlijkse overleg met Subsidiegevers worden gesignaleerd, worden voor het daaropvolgende evaluatiemoment met Subsidiegevers doorgevoerd, tenzij daar andere afspraken over gemaakt i.v.m. de haalbaarheid van een wijziging⁹.

Subsidiegevers worden tijdens het jaarlijks overleg geïnformeerd bij wijzigingsvoorstellen in het proces¹⁰ of de fondsdocumentatie¹¹.

---

⁸ SOK art. 17

⁹ Deze uitwerking van SOK art. 13 is mondeling afgestemd n.a.v. vragen uit de provincies.

¹⁰ Zie ook SOK art. 16 en SOK.A Processchema Ontwikkelfonds Energiecoöperaties'

¹¹ Zie ook SOK art. 17 Evaluatie en overleg

5.4. Evaluatie en tussentijdse beëindiging deelname

Op de onderstaande evaluatiedata kan een evaluatie worden uitgevoerd door Subsidiegevers om te bepalen of het fonds doorgang moet vinden, vroegtijdig beëindigd moet worden of juist verlengd;

- 31 december 2022
- 31 december 2025
- 31 december 2029
- 31 december 2035

Op deze momenten kunnen Subsidiegevers besluiten hun eigen deelname te beëindigen¹². Zie ook 4 Beëindiging fonds.

5.5. Rechtskeuze en geschillen

Alle geschillen die ontstaan naar aanleiding van het Fondsreglement zullen worden beslecht in overeenstemming met het Arbitrage Reglement van het Nederland Arbitrage-instituut, in Den Haag, door drie arbiters. Eén arbiter wordt aangewezen door de subsidiegevers, één door het Nationaal Groenfonds en één door Energie Samen¹³

De kosten voor de arbiter van de Subsidiegevers worden verdeeld tussen de partijen die de zaak aanspannen¹⁴.

---

¹² Zie LOK 1 art. 9

¹³ Zie SOK art.19

¹⁴ Mondeling afgestemd in voorbereidend overleg met subsidiegevers

6. Beëindiging fonds

De volgende algemene afspraken de beëindiging van het fonds gelden ongeacht aanleiding of moment:

6.1. Verstrekte leningen

Bij beëindiging van het fonds (of van deelname van een Subsidiegever), worden geen nieuwe projectleningen meer aangegaan (van het betreffende sub-tegoed). Reeds goedgekeurde leningen van lopende projecten worden verstrekt om zoveel mogelijk projecten nog tot financial close te kunnen brengen.

Op basis van het actuele leningsportfolio met cashflowprognose kunnen afspraken worden gemaakt over de terugbetalingen van de resterende projecten.

Zie ook voorbeeldboekingen hieronder in Figuur 3 en Figuur 4.

6.2. Terugbetaling saldo na beëindiging

De terugbetaling van het fonds aan de Subsidiegevers, is afhankelijk van het saldo van een sub-tegoed, in overeenstemming met de afspraken over First Loss.

Saldo sub-tegoed	Terugbetaling bij beëindiging
> inleg <u>incl.</u> match-funding	Het saldo wordt naar rato van inleg verdeeld en terugbetaald aan Subsidiegevers
< inleg <u>incl.</u> match-funding > inleg <u>excl.</u> match-funding	De overheid van sub-tegoed krijgt volledige inleg terug. EZK krijgt het restant.
< inleg <u>excl.</u> match-funding	De overheid van sub-tegoed krijgt volledige saldo terug. Bij een gedeeld sub-tegoed ¹⁵ wordt het saldo verdeeld naar rato inleg.

Het saldo van de Rekening Courant wordt terugbetaald aan het ministerie van EZK.

Latere terugbetalingen van projecten die nog moeten worden afgesloten, worden ook volgens deze afspraken terugbetaald. Dan geldt niet het actuele saldo van het sub-tegoed, maar het saldo + eerdere terugbetalingen aan Subsidiegevers. Voor afspraken over de verdeling van de risico-opslag van deze projecten zoals beschreven in par.4.1. geldt dit ook.

In de bijlage SOK.E zijn voorbeeldboekingen opgenomen voor deze drie scenario's bij een tussentijdse beëindiging van deelname door een Subsidiegever, zoals in Figuur 3. Figuur 4 met scenario 6 voor de beëindiging van het gehele fonds is gelijk aan Figuur 3 scenario 5a.

---

¹⁵ Zie ook 2.1. Procedure deelname additionele Subsidiegever stap 4 Subsidiegevers met overlappende gebieden.

5	Tussentijdse beëindiging fonds door provincie 1 Zie art. 4 de Samenwerkingsovereenkomst 'Tussentijdse beëindiging deelname door Provincie'. Zolang er nog sprake is van verliezen, worden de partijen in deze volgorde terugbetaald: 1. Provincie krijgt oorspronkelijke inleg terug 2. Min EZK krijgt inleg terug 3. Als er vervolgens sprake is van winst, ook na eventuele latere terugbetaling, wordt het saldo naar rato inleg terugbetaald. Dit geldt ook voor latere terugbetalingen uit nog lopende leningen.	Rek.Courant	Sub-tegoed Provincie 1			Toelichting
		Middelen EZK	Middelen Prov 1	Gereserveerde leningen Prov 1	Uitgezette leningen Prov 1	
5a: Fonds omvang groter dan 2.000.000 met lopende projecten						
	Startsaldo	6.939.750	2.711.250	150.000	-355.000	
5a.1	Inleg Provincie terug naar Provincie		-1.000.000			
5a.2	Match-funding terug naar EZK	1.000.000	-1.000.000	-		
5a.3	Terugboeking EZK restant saldo naar rato inleg	355.625	-355.625			
5a.4	Terugboeking Prov 1 restant saldo		-355.625			
	Subtotaal Saldo direct na beëindiging deelname	8.295.375	-	150.000	-355.000	
5a.5	Goedkeuring aanvraag Lening A Prov 1 - Fase 4			-150.000	150.000	Conform voorbeeld 4
5a.6	Terugbetaling lening A Prov 1 hoofdsom		535.000		-535.000	Terugbetaling met risico-opslag.
5a.7	Terugbetaling lening Lening A Prov 1 opslag (50%)	133.750	133.750			
	Subtotaal na terugbetaling Lening A	8.429.125	668.750	-	-	
5a.8	Terugboeking EZK restant saldo naar rato inleg	334.375	334.375			Winst wordt naar rato inleg
5a.9	Terugboeking Prov 1 restant saldo		-334.375			terugbetaald
	Eindsaldo 5a	8.763.500	-	-	-	
5b: Fonds omvang kleiner dan 2.000.000 met lopende projecten						
	Saldo	6.806.000	1.265.000	150.000	385.000	
5b.1	Inleg Provincie terug naar Provincie		-1.000.000			
5b.2	Match-funding terug naar EZK	265.000	-265.000			
	Subtotaal Saldo direct na beëindiging deelname	7.071.000	-	150.000	385.000	
5b.3	Goedkeuring aanvraag Lening A Prov 1 - Fase 4			-150.000	150.000	Conform voorbeeld 4
5b.4	Terugbetaling lening A Prov 1 hoofdsom		535.000		-535.000	Terugbetaling met risico-opslag.
5b.5	Terugbetaling lening Lening A Prov 1 opslag (50%)		267.500			
	Subtotaal na terugbetaling Lening A	7.071.000	802.500	-	-	
5b.6	Terugboeking EZK restant match-funding	735.000	-735.000			Min EZK krijgt match-funding vergoed
5b.7	Terugboeking EZK restant saldo naar rato inleg	33.750	-33.750			Winst wordt naar rato inleg
5b.8	Terugboeking Prov 1 restant saldo		-33.750			terugbetaald.
	Eindsaldo 5b	7.839.750	-	-	-	
5c: Fonds omvang kleiner dan inleg provincie (1.000.000)						
	Saldo	6.806.000	765.000	150.000	385.000	
5c.1	Inleg Provincie terug naar Provincie		-765.000			
5c.2	Match-funding terug naar EZK	-	-			
	Subtotaal Saldo direct na beëindiging deelname	6.806.000	-	150.000	385.000	
5c.3	Goedkeuring aanvraag Lening A Prov 1 - Fase 4			-150.000	150.000	Conform voorbeeld 4
5c.4	Terugbetaling lening A Prov 1 hoofdsom		535.000		535.000	Terugbetaling met risico-opslag.
5c.5	Terugbetaling lening Lening A Prov 1 opslag (50%)		267.500			
	Subtotaal na terugbetaling Lening A	6.806.000	802.500	-	-	
5c.6	Inleg Provincie terug naar Provincie		-235.000			
5c.7	Terugboeking EZK restant match-funding	567.500	-567.500			
5c.8	Terugboeking EZK restant saldo naar rato inleg	-	-			Geen winst om naar rato te
5c.9	Terugboeking Prov 1 restant saldo		-			verdelen.
	Eindsaldo 5c	7.373.500	-	-	-	

Figuur 6 SOK.E voorbeeldboeking tussentijdse beëindiging deelname provincie geldt ook voor gehele beëindiging fonds.

6	Reguliere beëindiging Fonds 2040 Zie ook art. 15	Rek. Courant	Sub-tegoed Provincie 1		Sub-tegoed Provincie 2		
		Middelen EZK	Middelen Prov 1	Gereserveerde leningen Prov 1	Uitgezette leningen Prov 1	Middelen Prov 2	Gereserveerde leningen Prov 2
Oorspronkelijke inleg fonds.		10.000.000	1.000.000			500.000	
Startsaldo		1.644.709	2.788.809	150.000	740.000	1.855.900	-
6.1	Verdeling saldo naar rato inbreng	2.322.355	-1.394.405			-927.950	
6.2	Onttrekking fondsmiddelen Prov 1		-1.394.405				
6.3	Onttrekking fondsmiddelen Prov 2					-927.950	
6.4	Onttrekking fondsen EZK	-3.967.064		-	-		-
Saldo direct na beëindiging fonds		-	-	150.000	740.000	-	-
6.5	Goedkeuring aanvraag Lening A Prov 1 - Fase 4			-150.000	150.000		
6.6	Terugbetaling leningen Prov 1 hoofdsommen		890.000		-890.000		
6.7	Terugbetaling leningen Prov 1 opslagen		419.230				
Saldo na terugbetaling lening		-	1.309.230	-	-	-	-
6.8	Verdeling saldo naar rato inbreng	654.615	-654.615				
6.9	Onttrekking fondsmiddelen Prov 1		-654.615				
6.10	Onttrekking fondsen EZK	-654.615					
Eindsaldo		-	-	-	-	-	-

Figuur 7 Reguliere beëindiging fonds gelden dezelfde afspraken voor terugbetaling als bij tussentijdse beëindiging deelname Subsidiegever.

6.3. Tussentijdse beëindiging

6.3.1. Bij terugtrekking EZK

Als EZK besluit deelname aan het fonds op te zeggen, n.a.v. een evaluatie, zal eerst een overleg worden gehouden met de Fondsmanager, Fondsbeheerder en de andere Subsidiegevers. Daarna kan met een schriftelijke mededeling worden opgezegd met een termijn van tenminste zes maanden¹⁶.

Als de overige Subsidiegevers wel doorgang wensen, worden nieuwe afspraken worden gemaakt over de dekking van de uitvoeringskosten en eventuele terugbetalingen of kwijtschelding van de inleg van EZK.

Als de Fondsmanager en Fondsbeheerder hun verplichtingen uit de leenovereenkomst(en) of beschikking(en) niet nakomen, moet minimaal twee keer overleg hebben plaatsgevonden met EZK om mogelijke oplossingen te vinden. Lukt dat niet, geldt ook een opzegtermijn van tenminste zes maanden.

Als de Fondsmanager en Fondsbeheerder failliet worden verklaard kan het fonds ook tussentijds worden beëindigd door EZK.

6.3.2. Bij beëindiging van de Fondsmanager

Terugtrekking van Fondsmanager of Fondsbeheerder zal de continuïteit van het fonds in het geding brengen. De samenwerking is onderwerp van regulier overleg om dit te voorkomen.

Als dit toch gebeurt zullen alle partners in gesprek moeten om maatregelen te treffen. Eerst worden getracht een vervanger te zoeken. De terugtrekkende partij zal medewerking verlenen aan overdracht.

Als het niet lukt om een oplossing te vinden zullen afspraken moeten worden gemaakt om de lopende projecten tot een goed einde te brengen.

Als het fonds geen doorgang kent, gaat SOK art 15 in werking (zie ook 4.1. Reguliere beëindiging fonds op 31 december 2039).

¹⁶ LOK 1 art. 11.1

6.1. Reguliere beëindiging fonds op 31 december 2039

Als zich geen wijzigingen voordoen in de looptijd van het fonds, zal deze beëindigen op 31 december 2039. Paragraaf 4.1. Verstrekte leningen en 4.2. Terugbetaling saldo na beëindiging zijn dan ook van toepassing, tenzij hier eerder andere afspraken over worden gemaakt.

B. Voorwaarden Ontwikkelfonds Energiecoöperaties voor projectbureaus

1 Aanmeldprocedure projectbureaus

In dit document worden inschrijvingsprocedure en voorwaarden beschreven voor projectbureaus van projectbegeleiding die voor energiecoöperaties opdrachten willen uitvoeren binnen het ontwikkelfonds. Dit vormt het startmodel die door Energie Samen en de koepelcoöperaties van de betrokken provincies verder uitgewerkt, gemonitord, geëvalueerd en verbeterd gaat worden.

1.1 Inschrijvingsprocedure

Projectbureaus dienen zich in te schrijven voor een open house contract met Energie Samen. De inschrijving gaat als volgt¹:

1. Projectbureaus vullen het aanmeldformulier in.
2. Het ingevulde aanmeldformulier wordt gestuurd naar door de provinciale coördinator ter kennisgeving. De provinciaal coördinator kan eventuele hiaten of aandachtspunten in de aanvraag signaleren bij Energie Samen.
3. Energie Samen controleert het aanmeldformulier.
4. Indien de aanmelding juist en volledig is en aan de voorwaarden wordt voldaan, stelt Energie Samen een open house contract op voor het projectbureau.
5. Met het open house contract is het projectbureau beschikbaar voor energiecoöperaties die bij het ontwikkelfonds een projectlening willen aanvragen.
6. De provinciaal coördinator van het werkgebied wordt geïnformeerd over een nieuwe het projectbureau die beschikbaar is geworden voor coöperaties.

1.2 Voorwaarden Projectbureau

Om in aanmerking te komen voor een open house contract dient een projectbureau aan te tonen dat zij voldoen aan en instemmen met de voorwaarden voor de uitvoering van projecten. Voorwaarden waar projectbureaus aan dienen te voldoen omvatten:

1	Voorwaarden Fase 1 - haalbaarheid	Controle
	Voorwaarden aanvrager	
1.1.	Het projectbureau onderschrijft het streven naar minimaal 50% lokaal eigendom en de zeven coöperatieve principes.	Verklaring
1.2.	Het projectbureau kan twee referentieprojecten opgeven, die zouden voldoen aan de voorwaarden van het ontwikkelfonds, ook buiten de deelnemende gebieden, waarbij personen betrokken zijn geweest die bij het projectbureau werkzaam zijn.	Twee referentieprojecten opgeven en namen betrokken personen.
1.3.	Het projectbureau beschikt over kennis en kunde op het gebied van ten minste vier van deze competenties: <ul style="list-style-type: none"> - Projectontwikkeling wind en/of zon - RO, - business case, - (financiële) compliance, - juridische contractering, - participatie,	CV's van relevante projectleiders en Partners Expertisematrix
	En toegang tot partners met expertise op het gebied van de resterende bovenstaande competenties en: <ul style="list-style-type: none"> - Participatie	

¹ Op deze procedure is de aanbestedingswet niet van toepassing.

- Financiering
  - Omgevingsmanagement & communicatie
  - Overige relevante expertise
- 1.4. Het projectbureau beschikt over minimaal twee medewerkers of een samenwerking met partners binnen elk expertisegebied met voldoende ervaring en kennis om voor zon-, wind- of andere projecten die het projectbureau binnen het ontwikkelfonds wil begeleiden. CV's
Modelovereenkomst
Expertisematrix
- 1.5. Het projectbureau is bereid zich door te ontwikkelen en deel te nemen aan evaluaties om de werking van het Ontwikkelfonds en de resultaten en dienstverlening van de projectbureaus te blijven verbeteren. Verklaring aanmelding & modelovereenkomst
- 1.6. Het projectbureau is bereid om gebruik te maken van de beschikbare standaarden en werkmethoden van Energie Samen en draagt zo bij aan efficiënt en effectieve dienstverlening, kennisdeling en benchmarking. Verklaring aanmelding & modelovereenkomst
- 1.7. Is het projectbureau bereid eigen kennis, ontwikkelingen en instrumenten, modellen en andere vormen van intellectueel eigendom die bijdragen aan de kwaliteit van projecten binnen het ontwikkelfonds, open source beschikbaar te stellen, en te delen met andere deelnemende projectbureaus en coöperaties zodat de coöperatieve sector in het geheel verder ontwikkelt? Verklaring aanmelding & modelovereenkomst
- 1.8. Een projectbureau is in de afgelopen vier jaar niet betrokken geweest bij of veroordeeld voor één van de volgende zaken: Verklaring en steekproef
- Deelneming aan een criminele organisatie in de zin van artikel 2, eerste lid, van Gemeenschappelijk Optreden 98/733/JBZ van de Raad, (PbEG 1998, L 351);
  - Omkoping in de zin van artikel 3 van het besluit van de Raad van 26 mei 1997 (PbEG 1997, L 195) respectievelijk artikel 3, eerste lid, van Gemeenschappelijk Optreden 98/742/JBZ van de Raad (PbEG 1998, L 358);
  - Fraude in de zin van artikel 1 van de overeenkomst aangaande de bescherming van de financiële belangen van de Gemeenschap (PbEG 1995, C 316);
  - Het witwassen van geld in de zin van artikel 1 van richtlijn nr. 91/308/EEG van de Raad van 10 juni 1991 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld (PbEG L 1991, L 166) zoals gewijzigd bij richtlijn nr. 2001/97/EG van het Europees Parlement en de Raad (PbEG L 2001, 344).

Veroordelingen als bedoeld in het tweede lid worden in ieder geval aangemerkt veroordelingen op grond van artikel 140, 177, 178, 225, 226, 227, 227a, 227b of 323a, 328ter,

tweede lid, 420bis, 420ter of 420quater van het Wetboek van Strafrecht.

Deze voorwaarden zijn opgenomen in het aanmeldformulier.

Bijlagen:

1. ICA principes
2. Deelnemende subsidiegevers en koepels
3. Fasering wind- en zonprojecten
4. Processchema's Ontwikkelfonds Energiecoöperaties
5. Overeenkomst Energie Samen – Projectbureau (open house)
6. Financieringsovereenkomst Energie Samen -Energiecoöperatie
7. Begrippen en afkortingenlijst

C Voorwaarden Ontwikkelfonds Energiecoöperaties voor aanvragers en projecten

Inhoudsopgave

1. Over het Ontwikkelfonds Energiecoöperaties.....	3
1.1. Welke kosten worden voorgefinancierd?.....	3
1.2. Revolverend fonds.....	3
1.3. Waarom is het Ontwikkelfonds nodig?.....	3
2. Aanvragen ontwikkeling.....	4
2.1. Aanvraag - fase 1 Haalbaarheid.....	5
2.2. Aanvraag vanaf fase 2 ontwikkel - vergunning.....	7
2.3. Aanvraag vervolgaanvraag bij faseovergang.....	10
2.4. Toelichting lokale evaluatie en landelijke beoordeling.....	12
2.5. Toelichting aanvraag lening bij Groenfonds.....	12
2.6. Toelichting vereisten i.v.m. staatssteun.....	12
3. Uitvoering en rapportage.....	14
3.1. Betalingen vanuit projectdepot.....	14
3.2. Kwartaalrapportage aan Energie Samen.....	15
3.2.1. Toelichting kwartaalrapportage.....	16
3.3. Jaarlijks overzicht stand lening.....	16
3.4. Incidenten en kritische wijzigingen.....	16
4. Afsluiting project.....	17
4.1. Staking project.....	17
4.1.1. Overdracht.....	17
4.2. Bereik financial close.....	17

Bijlagen:

1. ICA principes
2. Deelnemende subsidiegevers en koepels
3. Fasering wind- en zonprojecten
4. Processchema's Ontwikkelfonds Energiecoöperaties
5. Overeenkomst Energie Samen – Projectbureau (open house)
6. Financieringsovereenkomst Energie Samen -Energiecoöperatie
7. Begrippen en afkortingenlijst

1. Over het Ontwikkelfonds Energiecoöperaties

Met het Ontwikkelfonds wordt een deel van de aanloopkosten voor coöperatieve lokale duurzame energieprojecten; wind-, (grotere) zon-, warmte- en/of besparingsprojecten voorgefinancierd. Het gaat specifiek om de kosten die je maakt in de (risicovolle) voorfase van je project, wanneer je nog niet weet of het project doorgaat.

1.1. Welke kosten worden voorgefinancierd?

Duurzame energiecoöperaties kunnen bij het Ontwikkelfonds geld lenen voor:

- personele ondersteuning (projectbegeleider), vanuit een aangesloten projectbureau
- 'out-of-pocket-kosten' voor specialistische onderzoeken of andere noodzakelijke deelstappen om te komen tot een financierbare business case en een onherroepelijke vergunning voor je project.

1.2. Revolverend fonds

Wanneer financial close voor het project is bereikt stort de coöperatie het beschikbaar gestelde geld terug, met een risico-opslag. Zo houdt het Ontwikkelfonds zich uiteindelijk zelf in stand. Mocht het project onverhoopt niet doorgaan, dan hoeft de coöperatie niets terug te betalen.

1.3. Waarom is het Ontwikkelfonds nodig?

Duurzame energieprojecten van coöperaties kunnen vrijwel altijd rekenen op veel lokale steun, van omwonenden en gemeentebesturen. Niet alle energiecoöperaties kunnen echter de risicovolle aanloopkosten van projecten financieren.

Energiecoöperaties verschillen van bedrijfsmatige projectontwikkelaars omdat zij vaak maar één project ontwikkelen. Zeker startende coöperaties. De meeste coöperaties werken met vrijwilligers, en zonder startkapitaal. Projectontwikkelaars hebben een portfolio van projecten waarover zij het risico van het niet doorgaan van projecten, kunnen spreiden.

Met het beschikbaar stellen van gelden voor projectondersteuning en risicokapitaal wordt dit probleem opgelost. Kennis, kunde en geld kunnen nu beschikbaar komen voor initiatieven die kansrijk zijn.

Uitgangspunt van het Ontwikkelfonds is de verdere professionalisering van de coöperatieve sector en hun projecten.

2. Aanvragen ontwikkeling

Het ontwikkelfonds is bedoeld voor de ontwikkeling van projecten van bierviltje of keukentafel tot financial close. Deze ontwikkeling kent een viertal fasen:

1. Haalbaarheid
2. Ontwikkelfase vergunning
3. Ontwikkelfase SDE (SCE)
4. Voorbereiding bouw
5. Zie ook hieronder Tabel 1 en Tabel 1 Maximale leenbedragen per fase Wind en Bijlage 3 Fasering wind- en zonprojecten.

Maximale lening per fase Wind	Max leenbedrag per fase	Risico-opslag
Haalbaarheidsonderzoeken/PvA	€ 10.000	200%
Ontwikkelfase I	€ 75.000	50%
Ontwikkelfase II	€ 150.000	50%
Voorbereiding bouw	€ 300.000	25%
Totaal (bij maximale lening)	€ 535.000	

Tabel 1 Maximale leenbedragen per fase Wind

Maximale lening per fase Zon	Max leenbedrag per fase	Risico-opslag
Haalbaarheidsonderzoeken/PvA	€ 3.000	100%
Ontwikkelfase I	€ 25.000	25%
Ontwikkelfase II	€ 25.000	25%
Voorbereiding bouw	€ 20.000	25%
Totaal (bij maximale lening)	€ 73.000	

Tabel 2 Maximale leenbedragen per fase Zon

Om zoveel mogelijk projecten tot realisatie te brengen, wordt de ontwikkeling van het project per fase gevolgd en worden ervaringen en kennis gedeeld. Afhankelijk van de fase en voortgang, zijn verschillende momenten waarop een Energiecoöperaties een aanvraag moet indienen bij het ontwikkelfonds.

Er zijn drie soorten aanvragen tot de afsluiting het project:

Hieronder volgt per type aanvraag een beschrijving van de procedure voor de aanvraag en de voorwaarden waaraan de aanvraag moet voldoen.

2.1. Aanvraag - fase 1 Haalbaarheid

Een project zit in fase 1 als de coöperatie nog niet is opgericht, de haalbaarheid van het project nog niet duidelijk is, of als nog niet alle informatie beschikbaar is om een volledige projectlening aan te vragen, zoals een plan van aanpak, begroting en/of business case.

Voor de eerste projectaanvraag in fase 1 Haalbaarheid, geldt de volgende aanvraagprocedure:

1. De initiatiefnemer of coöperatie meldt zich voor het eerst en het project bij Energie Samen via het intakeformulier.
2. Energie Samen beoordeelt de aanmelding in overleg met de provinciaal coördinator en stemt het benodigde budget af voor de gevraagde ondersteuning.
3. Als de aanvrager en het project aan de voorwaarden voldoen, wordt de projectlening voorgedragen bij het Groenfonds.
4. Energie Samen bundelt de voor te dragen aanvragen en vraagt eenmaal per maand een ontwikkelling bij het Groenfonds.
5. Als het project door het Groenfonds wordt goedgekeurd, maakt het Groenfonds de middelen voor de eerste fase van het project over aan Energie Samen t.b.v. een projectdepot waaruit de projectkosten kunnen worden betaald.
6. Energie Samen stelt de financieringsovereenkomst op tussen Energie Samen en de aanvrager voor de eerste fase. De lening voor de eerste fase wordt beschikbaar gesteld in de vorm van een projectdepot.
7. De aanvrager krijgt toegang tot projectdossiers en kan aan de slag met de provinciaal coördinator om het project verder uit te werken en de voorbereiden van een aanvraag voor de volgende fase.

1.	Voorwaarden Fase 1 - haalbaarheid	Controle
Voorwaarden aanvrager		
1.1.	De aanvrager onderschrijft (aantoonbaar) de zeven coöperatieve principes (ICA-principes). Dit blijkt bijvoorbeeld uit de statuten, reglementen en/of een schriftelijke verklaring.	Verklaring en statuten

1.2.	De aanvrager is een coöperatieve vereniging OF een initiatief met de intentie om een coöperatieve vereniging in oprichting (i.o.).	Intentieverklaring of statuten
1.3.	De initiatiefnemer gaat akkoord met de financieringsvoorwaarden zoals vastgesteld in het model financieringsovereenkomst (zie ook Bijlage 6 Financieringsovereenkomst Energie Samen - Energiecoöperatie).	Verklaring
1.4.	De aanvrager is bereid kennis en ervaring beschikbaar te stellen voor andere initiatiefnemers, middels evaluaties en benchmarking, zolang er geen sprake is van een vertrouwelijke status waarbij het project schade zou kunnen oplopen of schending van privacy van betrokken personen zwaarder weegt dan het belang van het project.	Verklaring
1.1.	De aanvrager gaat akkoord met de voorwaarden voor projectbureaus voor de uitvoering van een project en daarmee, de voorwaarden in de open-house-overeenkomst Energie Samen - Projectbureaus. Projectbureaus en coöperaties (i.o.) zijn vrij om onderling aanvullende afspraken te maken, zolang deze niet in strijd zijn met de bepalingen in het open house contract met Energie Samen.	Verklaring
1.5.	De aanvrager heeft onvoldoende eigen middelen, beschikbaar om het project voor te financieren en het bijbehorend risico te dragen.	Laatste jaarstukken

Vereisten staatssteun (zie ook 2.6):

1.6.	De aanvrager heeft niet eerder onrechtmatige of onverenigbare staatssteun ontvangen, die hij moet terugbetalen.	Verklaring
1.7.	De aanvrager verkeert niet in financiële problemen en is een KMO (MKB) met grootte micro of klein. Dat wil zeggen ▪ minder dan 50 werknemers (personen) EN ▪ hoogstens EUR 10 miljoen jaaromzet EN/OF Jaarbalans kleiner of gelijk aan EUR 10 miljoen	MKB-verklaring Laatste jaarstukken

Voorwaarden voor het project

1.8.	Het project is voldoende haalbaar ○ Het project heeft een realistische kans om financial close te bereiken, te bepalen m.b.v. format risicoanalyse / quickscan. ○ Het project is voor zover bekend ruimtelijk en politiek haalbaar	Projectbeschrijving
1.2.	Het betreft een project(kans) voor de opwek van Zon- of Windenergie met een (verwachtte) investeringswaarde van tenminste € 500.000. Een project kan bestaan uit een aantal deelprojecten met verschillende kleinere installaties;	Projectbeschrijving

1.3.	Het (potentiële) project heeft nog geen vergunning, SDE-subsidie of financial close bereikt.	Projectbeschrijving
1.4.	De aanvrager is voor ten minste 50% mede-eigenaar van het te financieren project ¹ of heeft de intentie en mogelijkheid om dat (met de gevraagde ondersteuning) te worden;	Projectbeschrijving

2.2. Aanvraag vanaf fase 2 ontwikkel - vergunning

Een aanvraag voor fase 2 kan worden gedaan als alle benodigde documentatie beschikbaar is en de coöperatie is opgericht (zie ook de voorwaarden hieronder).

Als het project een aanvraag indient voor fase 2 Ontwikkeling vergunning of verder, geldt de volgende aanvraagprocedure:

1. De coöperatie meldt zich bij Energie Samen als aanvrager of heeft dit eerder al gedaan.
2. Energie Samen beoordeelt de aanvrager op de voorwaarden.
3. De aanvrager bereidt het projectdossier voor t.b.v. de aanvraag met ondersteuning van de provinciaal coördinator. Deze bevat de volgende documenten:
  - a. Projectplan met begroting voor de ontwikkeling van het project
Zie ook bijlage 3 Fasering wind- en zonprojecten
  - b. Begroting voor het projectplan
  - c. Business case van het project
  - d. Risico-analyse
4. De provinciaal coördinator evalueert het project volgens het lokale beleid van de koepel of platform in de regio of provincie en voegt de evaluatie toe aan het dossier
5. De aanvrager dient de (vervolg-)aanvraag in door het project gereed te melden
6. Energie Samen beoordeelt de aanvraag
7. Indien positief, voegt Energie Samen de projectaanvraag toe aan de volgende aanvraagronde bij het Groenfonds en informeert de aanvrager en provinciaal coördinator over de termijn. Zie ook 2.5 Toelichting aanvraag lening bij Groenfonds.
8. Het Groenfonds controleert bij nieuwe projecten of de aanvraag compleet is en of Energie Samen alle voorwaarden heeft gecontroleerd.
9. Bij positieve beoordeling door het Groenfonds, wordt de lening gereserveerd en het bedrag voor de volgende fase aan Energie Samen uitgekeerd.
10. Energie Samen stelt de financieringsovereenkomst op tussen Energie Samen en de aanvrager voor de aangevraagde projectlening tot financial close.
11. Energie Samen informeert de aanvrager en de provinciaal coördinator dat de projectlening beschikbaar is.

2.	Voorwaarden vanaf Fase 2 – ontwikkelfase vergunning	Controle
-----------	--	-----------------

Voorwaarden aanvrager

2.1.	De aanvrager voldoet (nog steeds) aan alle voorwaarden die gelden vanaf fase 1.	Zie Fase 1

¹ Er is sprake van financieel eigendom en zeggenschap over het project én over de besteding van de baten bij exploitatie. Zie ook [Factsheet 50% lokaal eigendom \(regionale-energiestrategie.nl\)](https://www.factsheet50.nl/)

2.2.	De aanvrager onderschrijft (aantoonbaar) de zeven coöperatieve principes (ICA-principes). Dit blijkt bijvoorbeeld uit de statuten, reglementen en/of een schriftelijke verklaring.	Ondertekening charter (verklaring)
2.3.	De aanvrager is een coöperatieve vereniging met statuten die niet in strijd zijn met de ICA-principes / open voor burgers / ...	Statuten
2.4.	De aanvrager is een KMO (MKB) met grootte micro of klein (te bepalen middels een MKB toets volgens de Europese richtlijnen ²). Dat wil zeggen <ul style="list-style-type: none"> ▪ minder dan 50 werknemers (personen) EN ▪ hoogstens EUR 10 miljoen jaaromzet EN/OF ▪ Jaarbalans kleiner of gelijk aan EUR 10 miljoen 	MKB-toets
2.5.	De coöperatie gaat akkoord met de financieringsvoorwaarden zoals vastgesteld in het model financieringsovereenkomst [zie ook bijlage 6 Financieringsovereenkomst Energie Samen - Energiecoöperatie] voor de projectlening.	Verklaring
2.6.	De coöperatie is bereid kennis en ervaring beschikbaar te stellen voor andere initiatiefnemers, middels evaluaties en benchmarking, zolang er geen sprake is van een vertrouwelijke status waarbij het project schade zou kunnen oplopen.	Verklaring
2.7.	De coöperatie heeft onvoldoende eigen middelen, beschikbaar om het project voor te financieren en het bijbehorend risico te dragen.	Laatste jaarstukken indien relevant
2.8.	Er is sprake van een professionele governance structuur met aandacht voor rolscheiding (checks & balances), compliance, wettelijke kaders, transparantie en continuïteit, passend bij de fase, omvang en risicoprofiel van het project ³ .	Statuten; huishoudelijk reglement

Voorwaarden Project vanaf fase 2

2.9.	Het (potentiële) project heeft nog geen financial close bereikt.	Projectplan
2.10.	De aanvrager is voor tenminste 50% mede-eigenaar van het te financieren project ⁴ of heeft de intentie en de mogelijkheid om dat (met ondersteuning) te worden voor verstrekking van de vergunning;	Projectplan
2.11.	Het betreft een project(kans) voor de opwek van Zon- of Windenergie met een (verwachtte) investeringswaarde van tenminste € 500.000.	Projectplan

² Coöperaties dienen de [SME self-assessment questionnaire](#) in te vullen. Leest u eerst de [SME self-assessment wizard](#) (handleiding) goed door voordat u met de toets start. Heeft u de test afgenomen? Slaat u dan de resultatenpagina op of print deze uit. [Mkb-toets | RVO.nl | Rijksdienst en SME definition | Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs \(europa.eu\)](#).

³ Per fase wordt gedefinieerd op welk (volwassenheids-)niveau een organisatie moet zitten, passend bij de omvang en risico's van het project.

⁴ Er is sprake van financieel eigendom en zeggenschap over het project én over de besteding van de baten bij exploitatie. Zie ook [Factsheet 50% lokaal eigendom \(regionale-energiestrategie.nl\)](#)

	Een project kan bestaan uit een aantal deelprojecten met verschillende kleinere installaties;	
2.12.	Het project voldoet aan het regionale beleid en heeft volgens dit beleid voldoende prioriteit om ontwikkeld te worden.	Evaluatie provinciaal coördinator
2.13.	De projectleider van het project is een aangesloten aanbieder volgens de voorwaarden van het ontwikkelfonds middels een open-house contract met Energie Samen. Zie ook B Voorwaarden voor projectbureaus en bijlage 5 Overeenkomst Energie Samen – Projectbureau (open house).	Open house lijst aanbieders
2.14.	De planning (mijlpalen, resultaten, uren) volgen de standaard voor wind- en zonprojecten. Zie ook bijlage 3 Fasering wind- en zonprojecten. <ul style="list-style-type: none"> - Resultaten en mijlpalen per fase zijn reëel en passen bij de doelstelling van het project. - De te financieren activiteiten werken toe naar de relevante resultaten en mijlpalen per fase. 	Projectplan - planning
2.15.	Er is in de planning en resultaten, indien nodig, voldoende aandacht voor ontwikkeling en continuïteit van de coöperatie op langere termijn, waaronder <ul style="list-style-type: none"> - compliance - governance - kennisdeling - professionalisering 	Projectplan - continuïteit
2.16.	Het project heeft de beschikking over een professioneel projectteam dat in staat is om het project te realiseren. Dit team is gespecificeerd in het plan van aanpak. <ul style="list-style-type: none"> - Projectteam bevat de nodige expertise of heeft toegang tot die expertise om de resultaten te behalen - projectteam maakt gebruik van de werkprocessen en instrumenten die door Energie Samen beschikbaar worden gesteld, 	Projectplan - projectteam
2.17.	Afspraken over welke afwijking in de uitvoering kan worden beschouwd als 'geaccepteerde afwijking' t.o.v. de planning. Als een afwijking groter is dan de geaccepteerde afwijking met dit gemeld worden in eerstvolgende rapportage.	Projectplan - projectmanagemen t
2.18.	De te financieren activiteiten en onkosten zijn reëel en marktconform begroot en passen in de business case.	Gespecificeerde begroting voor de ontwikkel fasen
2.19.	In de begroting wordt de eigen bijdrage in de ontwikkelkosten gespecificeerd: <ul style="list-style-type: none"> - Inzet van vrijwilligers is opgenomen in de begroting als eigen bijdrage met een waarde van € 65 per uur excl. btw. - De vergoeding voor de inzet van projectleiders is in overeenstemming het tarievenbeleid van Energie Samen, 	

- De begroting bevat minimaal 30% eigen bijdrage van de initiatiefnemer, zoals de inzet van vrijwilligers of past binnen de de-minimisregeling.
  - Als een eigen investering van minimaal 30% niet mogelijk is, moet de aanvrager een de-minimisverklaring overleggen en moet de aangevraagde financiering passen binnen de de-minimisruimte van de aanvrager (en eventuele gerelateerde ondernemingen)⁵.
- 2.20. De begroting past in de maximale bedragen per fase zoals vastgesteld voor het ontwikkelfonds Energiecoöperaties. Zie ook
- 2.21. Afspraken over welke afwijking in de daadwerkelijke kosten kan worden beschouwd als 'geaccepteerde afwijking' t.o.v. deze begroting. Geaccepteerde afwijkingen passen binnen de Business Case. Als een afwijking groter is dan de geaccepteerde afwijking moet dit gemeld worden in de eerstvolgende rapportage.
- 2.22. De business case is positief⁶ en realistisch ingevuld Business case voor het gehele project (incl. exploitatie)
- 2.23. Het detailniveau van de business case is passend bij de fase
- 2.24. De ontwikkeling van de business case toont een positieve prognose
- 2.25. Geaccepteerde afwijkingen zoals gedefinieerd in het plan van aanpak passen binnen de business case
- 2.26. Het project is ruimtelijk en politiek haalbaar Risicoanalyse
- 2.27. De risico's zijn voldoende volledig opgesomd
- 2.28. De risico's zijn reëel en beheersbaar, voorzien van mitigerende maatregelen en/of passen in de business case

2.3.Aanvraag vervolgaanvraag bij faseovergang

Als het project een faseovergang naders en de vervolglening wil aanvragen, geldt de volgende aanvraagprocedure:

1. De aanvrager meldt tijdig dat een fase bijna afgerond is, en vraagt daarmee een vervolglening aan voor de volgende fase. Zo kan Energie Samen de lening bij het Groenfonds tijdig aanvragen en de middelen beschikbaar kan stellen voor de start van de volgende fase.
2. De melding van een faseovergang (vervolgaanvraag) bevat de volgende documenten:
  - o Rapportage vorige fase:
    - Urenregistratie fase tot dat moment compleet (inclusief vrijwilligers en projectleden die uit de eigen bijdragen worden betaald)

---

⁵

⁶ Dit moet nader gedefinieerd worden. Bijvoorbeeld IRR>0 of IRR>5%? Als het verwachte rendement op eigen vermogen <5% is, er nader onderzoek in een vroege fase nodig is om de bereidheid van burgers te toetsen om met een laag rendement genoeg te nemen.

- Overzicht van eventuele kosten die door de coöperatie zijn betaald met een kopie van de goedgekeurde facturen.
    - Voortgang; de resultaten en mijlpalen die zijn behaald en (realistische) prognose welke resultaten behaald worden voor de volgende kwartaalrapportage.
    - Evaluatie samenwerking projectteam en bestuur met lessons learned
  - Bij een directe geldlening stuurt de coöperatie een bijgewerkte Financiële rapportage (zie ook 3.2)
  - Aanvraag lening volgende fase:
    - Bijgewerkt Plan van aanpak (vooruitblik) voor de volgende fase
      - Faseplan met mijlpalen resultaten en activiteiten en planning volgende fase, inclusief verbeterpunten uit evaluatie
      - Begroting bijgewerkt incl. specificatie volgende fase (activiteiten en kosten faseplan)
      - Risicoanalyse bijgewerkt incl. specificatie volgende fase
    - Business case project bijgewerkt met nieuwste inzichten
3. Energie Samen stuurt een tussenstand van de lening aan de coöperatie en beoordeelt of de voortgang voldoet aan de voorwaarden voor een vervolglening. Daarvoor wordt o.a. gekeken naar de afwijkingen in de realisatie t.o.v. de begroting en de planning.
  4. Als afwijkingen in de rapportage groter zijn dan de geaccepteerde afwijkingen die in het plan van aanpak en de begroting zijn vastgesteld, wordt de aanvraag opnieuw beoordeeld. Indien nodig wordt de provinciaal coördinator gevraagd of de evaluatie bij de aanvraag nog geldt.
  5. Als de beoordeling positief is, vraagt Energie Samen de vervolglening aan bij het Groenfonds in een volgende aanvraagronde.
  6. Als de aanvraag door het Groenfonds wordt goedgekeurd, maakt het Groenfonds de middelen voor de volgende fase van het project over aan Energie Samen t.b.v. de projectlening.
  7. Energie Samen informeert de coöperatie dat de lening voor de volgende fase beschikbaar is. In het geval van een directe geldlening wordt het hele bedrag aan de coöperatie overgemaakt.

3. Voorwaarden vervolgaanvraag – faseovergang   Controle

Voorwaarden aanvrager

3.1.	De aanvrager voldoet (nog steeds) aan alle voorwaarden die gelden voor eerdere aanvragen.	Zie controle eerdere voorwaarden.

Voorwaarden rapportage project

3.2.	Het project voldoet nog steeds aan alle voorwaarden die gelden voor eerdere aanvragen.	Zie controle eerdere voorwaarden.
3.3.	De business case is positief, rekening houdend met de grootste risico's.	Business case (bijgewerkt)
3.4.	De resultaten en mijlpalen van die fase zijn behaald en afwijkingen t.o.v. de planning zijn binnen de vastgestelde geaccepteerde afwijkingen.	Plan van aanpak Rapportage vorige fase
3.5.	De eigen bijdrage is in lijn met de planning en blijft boven de 30% (voor de gehele lening).	Rapportage vorige fase

		Plan van aanpak
3.6.	De haalbaarheid is met deze resultaten voldoende toegenomen voor de volgende fase.	Risicoanalyse
3.7.	In het plan van aanpak is bij de aanvraag vanaf fase 2, opgenomen welke afwijkingen in de planning of begroting geaccepteerd worden, omdat deze geen tot weinig negatieve invloed heeft op de business case of haalbaarheid. Afwijken in de rapportage zijn binnen die norm gebleven	Plan van aanpak Rapportage vorige fase

2.4.Toelichting lokale evaluatie en landelijke beoordeling

Coöperaties in de provincies en regio's zijn opgeroepen om samen te werken om regionaal beleid te formuleren voor de mogelijke rangschikking van projecten. Voor het uitvoeren van dit beleid wordt een provinciaal of regionaal coördinator aangewezen.

Aanvragen voor projectleningen worden in eerste instantie beoordeeld op deze algemene criteria om vast te stellen of het projectvoorstel of initiatief in aanmerking komt voor een lening.

In tweede instantie worden projecten, gerangschikt op basis van de evaluatie van de provinciaal coördinator. De criteria voor deze evaluatie worden vastgesteld door een samenwerkingsverband (gebiedsverband) van betrokken coöperaties in de provincie of regio, bijvoorbeeld een koepelvereniging of platform. Zie ook de Deelnemende subsidiegevers en koepels per gebied. Energie Samen bewaakt daarbij dat deze evaluatie objectief en transparant is opgesteld en past binnen de algemene kaders van het Ontwikkelfonds.

2.5.Toelichting aanvraag lening bij Groenfonds

Energie Samen doet eenmaal per maand bij het Groenfonds een voordracht van projecten met een aanvraag voor de lening voor de eerstvolgende fase met een verklaring dat de aanvragen aan alle bovengenoemde voorwaarden voldoen (bijvoorbeeld middels een checklist).

Als een lening-aanvraag niet kan wachten tot de volgende aanvraagronde, gaat Energie Samen in overleg met het Groenfonds. Zij zullen kijken of een oplossing kan worden gevonden om het project eerder te kunnen financieren.

De termijn waarop Energie Samen aanvragen bundelt en voordraagt bij het Groenfonds wordt afgestemd op de hoeveelheid aanvragen om te komen tot een goede balans in doorlooptijd voor de aanvrager en efficiënte verwerking van aanvragen door Energie Samen en het Groenfonds. Deze termijn kan periodiek worden bijgesteld. Coöperaties (i.o.), projectbureaus en provinciaal/regionaal coördinatoren worden bij wijzigingen op de hoogte gesteld.

2.6.Toelichting vereisten i.v.m. staatssteun

Leningen uit het Ontwikkelfonds worden verstrekt als geoorloofde staatssteun en moeten daarom voldoen aan de voorwaarden van Algemene Groepsvrijstellingsverordening (AGVV) art. 49 of bij uitzondering AGVV art. 25 of de de-minimisregeling.

Om in aanmerking te komen voor staatssteun onder de AGVV art. 49 of 25, moet de aanvraag van de coöperatie een eigen bijdrage bevatten van tenminste 30%. Dit is ook

wenselijk om de fondsmiddelen effectiever in te zetten en vanuit de ICA-principes; met name het stimuleren of ontwikkelen van autonomie en onafhankelijkheid en economische participatie van de leden.

Mocht een aanvraag niet voldoen aan de vereisten van de AGVV art. 49 of 25, komt deze misschien wel in aanmerking voor de de-minimis-regeling. Deze regeling bevat een paar grote nadelen en risico's voor coöperaties waar zorgvuldig naar gekeken moet worden.

Om in aanmerking te komen voor de de-minimis regeling, moet het plafond voor de de-minimissteun aan de coöperatie nog voldoende ruimte hebben voor de gevraagde lening⁷. Daarvoor gelden niet alleen subsidies die de coöperatie zelf eerder heeft ontvangen. De de-minimissteun aan partners in het project, telt mogelijk ook mee. Het gaat om partners die een belangrijke economische invloed hebben op de coöperatie, bijvoorbeeld energieleveranciers (PPA) of projectontwikkelaars en mogelijk hun partners.

Het ontvangen van de-minimis steun beperkt ook de mogelijkheid om in de toekomst gebruik te maken van diverse subsidies van bijvoorbeeld gemeentes of provincies. Daarom wordt deze regeling alleen bij wijze van uitzondering overwogen en wordt per geval bekeken wat de gevolgen en risico's zijn voor de coöperatie. [De-minimis \(overheidssteun onder € 200.000\) - Europa decentraal](#)

---

⁷ De de-minimis regeling geeft ruimte voor € 75.000 per jaar en € 200.000 over drie jaar.

3. Uitvoering en rapportage

De uitvoering en rapportageverplichting is afhankelijk van de vorm van de lening. Bij een projectdepot worden kosten door Energie Samen betaald, na goedkeuring van het bestuur van de coöperatie. Deze kosten vormen de projectlening.

Bij een directe geldlening wordt de lening per fase in z'n geheel overgemaakt naar de coöperatie, die zelf de facturen betaalt en zelf verantwoordelijk is voor de financiële rapportage

3.1. Betalingen vanuit projectdepot

Bij een lening van het type projectdepot betaalt Energie Samen de kosten die in begroting zijn opgenomen en niet vallen binnen de eigen bijdrage. Fase 1 Haalbaarheid is altijd een projectdepot.

1. De factuur wordt verstuurd naar de coöperatie (i.o.)⁸.
2. Een bestuurslid (beoogd) van de coöperatie (i.o.) controleert de factuur of de prestatie is door leverancier is geleverd en of de factuur voldoet aan de voorwaarden voor betaling
3. Indien akkoord, stuurt het bestuurslid de factuur met akkoord door naar het Bedrijfsbureau Energie Samen
4. Energie Samen betaalt de factuur namens de coöperatie uit het projectdepot

4.	Voorwaarden voor betaling	Controle
4.1.	Dat de factuur is gericht aan de coöperatie	Factuur
4.2.	op de factuur is duidelijk vermeld voor welk project, welke begrotingspost (per fase) de kosten zijn gemaakt,	
4.3.	de initiatiefnemer heeft de factuur voor indienen gezien en geaccordeerd (bij het doorsturen)	E-mail bericht van bestuurder, ondertekening of audit-trail ⁹
4.4.	de kosten passen in de gespecificeerde (laatst goedgekeurde) begroting	Begroting Plan van aanpak

⁸ Als de coöperatie nog niet is opgericht moet worden gekeken aan wie de factuur moet worden gericht. De factuur wordt altijd eerst verzonden naar de coöperatie ter controle.

⁹ Als gebruik wordt gemaakt van digitale autorisatietools

3.2. Kwartaalrapportage aan Energie Samen

Over lopende projectleningen wordt elk kwartaal een rapportage gestuurd volgens deze procedure:

1. Binnen zes weken na het verlopen van een kwartaal¹⁰ stuurt de coöperatie of projectleider een door het bestuur goedgekeurde projectrapportage naar Energie Samen en de provinciaal/regionaal coördinator.
2. Bij een directe geldlening stuurt de coöperatie ook een financiële rapportage
3. Energie Samen controleert de rapportage
4. Als Energie Samen bijzonderheden constateert of vragen heeft, wordt contact gezocht met de coöperatie.

5.	Voorwaarden kwartaalrapportage	Controle
Voorwaarden rapportage project		
5.1.	De rapportage is compleet en bevat: <ul style="list-style-type: none"> - Urenregistratie per persoon per dag per begrotingspost, inclusief eigen bijdrage (uren vrijwilligers en zelf betaalde uren) - Voortgang mijlpalen en resultaten - Bijgestelde planning afronding fase als de afwijking groter dreigt te worden dan de geaccepteerde afwijking in de aanvraag - Bijgestelde businesscase als de afwijking groter dreigt te worden dan geaccepteerde afwijking in de aanvraag - Bijgestelde begroting als de afwijking groter is dan de vastgestelde geaccepteerde afwijking in de aanvraag	Volledige urenregistratie Voortgang mijlpalen en resultaten Planning Business case Begroting
5.2.	De rapportage is goedgekeurd door een bestuurslid van de coöperatie	E-mail bericht van bestuurder, ondertekening of audit-trail
5.3.	De rapportage bevat geen discrepantie met het kostenoverzicht van Energie Samen	
5.4.	Bij grote afwijkingen voldoet het project nog steeds aan alle voorwaarden van de lopende aanvraag.	Zie controle voorwaarden aanvraag.
Additionele voorwaarden directe geldlening		
5.5.	Bij een direct geldlening bevat de rapportage een overzicht van de kosten en facturen: <ul style="list-style-type: none"> - Een overzicht van alle facturen voor gemaakte en betaalde uren, inclusief facturen betaald uit de eigen bijdrage	Kostenoverzicht Kopie facturen

¹⁰ Kwartalen volgen het kalenderjaar dus januari t/m maart, april t/m juni, juli t/m september en oktober t/m december.

- Een overzicht van alle gemaakte out-of-pocket-kosten, inclusief facturen betaald uit de eigen bijdrage
- Een door het bestuur goedgekeurde kopie van alle opgenomen facturen

3.2.1. Toelichting kwartaalrapportage

Energie Samen spant zich in om in goed overleg met de coöperaties en projectbureaus de administratieve last ten behoeve van de rapportages zo laag mogelijk te houden door de rapportages eenvoudig te houden, instrumenten aan te bieden en zoveel mogelijk te automatiseren.

Bij de kwartaalrapportage worden discrepanties met het kostenoverzicht bij Energie Samen zo snel mogelijk gesignaleerd en teruggekoppeld aan de coöperatie.

3.3. Jaarlijks overzicht stand lening

Energie Samen stuurt jaarlijks aan de coöperatie een totaaloverzicht van de gemaakte kosten en de stand van de lening met bijbehorende risico-opslag. Dit overzicht bevat:

- De totale stand van de lening inclusief een berekening van de opgebouwde risico-opslag
- Een overzicht per fase van alle facturen voor betaalde uren
- Een overzicht per fase van alle facturen voor out-of-pocket-kosten
- Om de voorwaarden voor geoorloofde staatssteun te bewaken; een overzicht van de bij Energie Samen bekende eigen bijdrage: gerapporteerde (vrijwilligers-)uren en totale onkosten, volgens de laatste kwartaalrapportage. Zie ook

3.4. Incidenten en kritische wijzigingen

Tijdens de uitvoering van een project kunnen incidenten voorkomen die de haalbaarheid van een project in gevaar brengen. Als een coöperatie zo'n incident constateert zal de coöperatie dat zo snel mogelijk melden bij Energie Samen.

Als blijkt dat een project, door incidenten, of veranderende omstandigheden bij de coöperatie of het aangesloten projectbureau, niet meer voldoet aan de voorwaarden, zal de coöperatie ook zo snel mogelijk Energie Samen en de provinciaal coördinator hierover informeren.

Energie Samen en de provinciaal coördinator gaat in zo'n geval zo snel mogelijk in overleg met de coöperatie om maatregelen te treffen, waarbij altijd wordt gestreefd naar het herstellen van de haalbaarheid van het project binnen de voorwaarden van het fonds.

4. Afsluiting project

4.1. Staking project

Als uit een melding of rapportage blijkt dat het project niet meer haalbaar is, wordt met de coöperatie en de provinciaal coördinator eerst gekeken of het project echt gestaakt wordt of eventueel op een later tijdstip weer opgepakt zou kunnen worden.

4.1.1. Overdracht

Als het project nog een toekomstige kans van slagen heeft, wordt de waarde van het project bepaald en de stand van de lening vastgesteld. Het project en de projectlening worden gepauzeerd tot de belemmeringen zijn opgelost. Elk jaar wordt gekeken wat kan worden gedaan om het project weer op te pakken.

De coöperatie kan het project met lening overdragen aan een andere initiatiefnemer, als deze ook voldoet aan de voorwaarden van het Ontwikkelfonds.

Is dit niet mogelijk, wordt het project geliquideerd en de lening daarmee (deels) afgelost. Als het project geen (ontwikkel)waarde heeft, wordt (het restant van) de lening kwijtgescholden.

4.2. Bereik financial close

De coöperatie meldt bij Energie Samen zodra bekend is wanneer financial close zal worden bereikt en wanneer kapitaal beschikbaar wordt om de lening inclusief risico-opslag terug te betalen. De coöperatie meldt daarbij welke kosten nog verwacht worden en wanneer de eindstand van de lening kan worden opgemaakt.

Energie Samen en het Groenfonds stellen na het betalen van de laatste facturen de eindstand op en informeert de initiatiefnemer over deze stand en de stand van de bijbehorende risico-opslag.

Zodra investeringskapitaal beschikbaar komt, betaalt de coöperatie de lening terug met risico-opslag terugbetaald en door de fondsbeheerder terugboekt in het Ontwikkelfonds.